

BÁCSMEGYEI NAPLÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: egész évre 16 kor. félévre 8 kor,
 negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor,
 félévre 10 kor. negyed évre 5 kor.
 Egyes szám ára 6 fillér.

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.
 Laptulajdonosok és főszerkesztők:
JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:
 Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11
Kiadóhivatal:
 HEUMANN MÓR könyvkereskedése, Szabadkán.
 Telefon sz. 85.

A hadsereg revíziója.

Az új honvédelmi miniszter Kolossváry, a véderő bizottság tegnap esti ülésén ismertette a hadsereg tervbe vett revízióját, melynek részben örülhetünk csupán. Csak azért részben, mert a revízióban egyáltalában nem akarják figyelembe venni azon követeléseket, melyeket most mint nemzeti jogokat hangoztatnak, s a melynek teljesítését nagyon helytelenül kedvezményeknek nevezik. Mert a követelések teljesítése semmiféle körülmények között nem lehet kedvezmény, hanem csupán az egyelőre pihenő, de elismert jogoknak érvényre emelése.

Ha azonban ettől eltekintünk, akkor nem tagadhatjuk el, hogy a honvédelmi miniszter tegnapi expozéjában több oly újítás foglaltatik, melyeket bátran nevezhetünk első lépésnek az ideális állapot felé. Kis lépés az igaz, de ha a lépés után akadályok nem torlódnak elének ha gondosan, a hazafiú lelkiismeretességével ügyelünk arra, hogy az első lépést ne rejtett ingoványok felé irányítsák velünk, akkor ezzel az első lépéssel is biztos hadállást foglalhatunk el.

A hadsereg szervezete módosulni fog úgy, hogy az a szellem, melyet ma ha nem is nevezhetünk tudatosan nemzetiellennek, de legalább is közömbösnek bátran minősíthetünk, hogy ez a szellem gyengülni fog és észrevétlenül ad majd helyet a hadseregben oly jogok tiszteletének, amely jogokkal ma a katonának bölcsekednie, mondhatnánk, tilos

A két éves katonai szolgálat, melyet már a jövő év elején a ház elé akarnak terjeszteni javaslat alakjában, nemcsak nemzetgazdasági szempontból lesz vivmány, hanem egyúttal merően nemzeti szempontból is. A katonaság előbb felszabadul a közömbösség nyomása alól s a nevelés öntudatát nem fogja csak katonai öntudattá fejleszthetni, hanem meghagyja az öntudat individualis zománczát is. Ezért tehát kettős szempontból kell örülnünk a revízió ezen részének.

A két éves katonai szolgálat behozatalával módosulna az önkéntesekre vo-

natkozó törvény is, és pedig szükségképen. Azontul az önkéntesek csak azon esetben köteleztetnének két évi szolgálatra, ha szolgálat közben az egy éves önkéntesi kedvezményre érdemteleneknek bizonyultak volna. Bizonyára fontos vivmány lenne ez is.

De nagyjelentőségű része a tervbe vett revíziónak az új katonai bünvádi perrendtartás is. Meg vagyunk győződve arról, hogy e tervezet sokban hiányos lesz, s épen nem illik majd be a büntető jog modern haladásának nézeteibe, de azt azért nem tagadhatjuk, hogy ez is haladást jelent minden irányban. És ha a tárgyalások folyamán észlelt s az egyoldalú felfogás által bizonyára megőrzött ódságokat sikerül majd kiküszöbölni, akkor a folyton hangoztatott nemzeti követelések szempontjából is vivmányt fog jelenteni ezen új törvényja vaslat.

Talán megnyugtatósnak vehetjük a miniszteri expozéban azt a részét is, mely a magyar tiszteknek, a magyar ezredekhez leendő áthelyezéséről ad felvilágosítást. De bizonyára kellemetlenül érintenek azok a szavak, melyek a magyar honvédségtől a tüzérséget ugyszólván nyíltan megtagadják, hivatkozva azon terhekre, melyek a nemzetre háramlanának a honvédségnek tüzérséggel leendő kiegészítése folytán. Ezt a terhet bizonyára szivesebben viselnék el, mint a közös hadsereg tüzérségének költségeit. De ha féltetni kell a nemzetet a tehertől, megoldhatnák a kérdést úgy, hogy a közös hadsereg tüzérségének megszüntetésével a tüzérség költségeiből ránk eső kvótát megnagyobbítva, az általunk a közös hadsereg és honvédségünk részére szolgáltatott katonai létszámnak megfelelően szaporítva a tüzérséget honvédségünket egészítenék ki magyar tüzérséggel. Ettől nem ijed meg a magyar nemzet. Próbálják csak meg és ijeszsenek rá egyszer ilyen formában.

— **A város felirata.** A miniszterelnök azon leiratára, melylyel az új miniszterium megalakításáról értesíti a város közön-

ségét, a város a következő feliratot intézte a kormányelnökhöz:

Nagyméltóságú miniszterelnök ur,
 Kegyelmes Urunk!

Szabadka szab. kir. város közönsége Nagyméltóságodnak a magyar kormány megalakulásáról szóló leiratát tudomásul vevén, örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy Nagyméltóságodat üdvözölje, s egy szersmind arról, miszerint hazafias kötelességének fogja ismerni, hogy úgy Nagyméltóságodat, mint a Nagyméltóságod vezetése alatt álló kormányt nehéz feladatainak teljesítésében minden rendelkezésére álló törvényes eszközökkel támogassa, biztosítván egyúttal arról, hogy a város közönségét ezen eljárásában mindenkor a haza érdeke és a felkent királyunk iránti tántoríthatlan hűség fogja továbbra is vezérelni.

Szabadkán, 1903. július 7-én.

Biró Károly,
 polgármester.

Országgyűlés.

Tallian Béla féltizenegy óra után nyitja meg az ülést. A rendes formalitások elintézése után az igazoló-bizottság előadója bejelenti, hogy a bizottság dr. Vlád Auról dobrai képviselőt végleg igazoltnak jelenti ki. Az elnök erre a 9. osztályba sorozza dr. Vlád Aurólt.

Gabányi-Drakulics affér.

Tallian elnök: Gabányi Miklós kér napirend előtt szót.

Gabányi Miklós: Drakulics képviselő elküldött engem tegnap kapálni.

Drakulics Pál: Bár csak elment volna.

Gabányi Miklós: Nem szégyenlem, hogy a föld verejtékes munkájából öltem eddig és ölek most is. Azért csak azt mondom Drakulics képviselőtársamnak, álljon ki velem kapálni. (Derűltség.) Vagyok olyan legény mint te, vágok olyan rendet mint te. (Nagy derűltség.) Aztán figyelmeztetem Drakulicsot, hogy van nekem itt egy zombori ujságom, s abban ő róla megkékezeruzott cikk. Van aztán itt nekem egy másik írásom is. Hát ha Drakulics engem tovább is bántani fog, akkor én bizony felolvasom azt az ujságot is, meg azt az írást is ebben a Házban. Ezért tehát jobb lesz, ha ő hazamegy, — de fogadja meg a tanácsomat — zabot hegyezni. (Derűltség.)

Drakulics Pál: Aki maga is gyakran közbeszól, annak nem szabad finnyásnak lennie ha visszavágnak neki. Gabányinál sem járja

hogy ő egy közbeszólásért mindjárt személyes kérdésben felszólaljon. Aki így tesz, az nagyvárosi hóbotban szenved s csak az újságban akarja látni a nevét. Én nekem nincsenek olyan vágyaim s nem aspirálok ilyen dicsőségre. Ami az említett zombori újságot illeti, hát adom tudtára mindenkinek, hogy az egy otromba támadás ellenem, amely miatt rögtön meg is indítottam a sajtópórt. Hiszem is, hogy a bíróság el fog bánni az a haszontalan fráterrel, aki ezt megírta. Engem hát ne fenyegetsen Gabányi, hogy azt a cikket felolvassa és ha ő ilyen cikket itt felolvassa, akkor őt is csak ugyanolyan kaliberű embernek kellene tartanom, mint azt, aki ezt a cikket megírta. (Nagy és általános mozgás.)

Ezután a véderő revíziójáról beszél *Rát-kay* és *Ugron* a véderőbizottság tegnapi üléséből kifolyólag. Ezután folytatták a vitát a miniszterelnök programbeszédjéről. Elsőnek *Kecskeméthy* szólott föl, utána *Vison-tai Soma* beszélt.

A pápa állapota.

Csodálatos erő tartja életben, XIII. Leo pápát. Állapotában még mindig nem állt be változás. Valószínűnek tartják azonban, hogy a mai éjszakát már nem éli át.

Ma délelőtt Romából Budapesre a következő távirat érkezett:

Róma, július 9.

(Reggel 8 óra 30 perc.) A *Voce della Verita* szerint ma délelőtt dr. *Laponni* és *Mazzoni* tanár két más orvossal fognak tanácskozni. Hír szerint a pápa állapota változatlan. A szentatya aránylag csendes éjszakát töltött. Gyöngesége még folyton tart.

Két miniszteri leirat.

Két leirat érkezett ma a város közönségéhez. Az egyik *Kolozsváry* miniszter leirata, mely így szól:

Szabadka sz. kir. város közönségének!

Ő cs. és ap. kir. Felsője folyó évi június hó 27-én kelt legfelsőbb köziratával engem m. kir. honvédelmi ministerré legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Midőn tehát a mai napon a honvédelmi ministerium vezetését átveszem, hazafias s egyszersmind kellemes kötelességemnek ismerem, hogy e minőségemben a törvényhatóság közönségét üdvözljem, s egyuttal bizalommal fölkérjem, miszerint az állásommal jövő nehéz és fontos feladataim sikeres megoldása körül, a törvényhatóság közönsége engem *nemcsak törvényes kötelességénél fogva*, hanem hazafias készséggel is támogatni sziveskedjék.

Budapest, 1903. évi június hó 29-én.

Kolozsváry,
honvédelmi miniszter.

A leiratból kiemeljük azt a részt, hogy a törvényhatóság törvényes kötelességének tartsa a kormány támogatását.

A másik leirat *Fehérváry* volt miniszteré, a ki felmentése után bucsuzik a várostól. E leirat a következő:

Szabadka szab. kir. város közönségének!

Ő cs. és ap. kir. Felsője folyó évi június hó 27-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával engem a m. kir. honvédelmi ministerium vezetésétől saját kérelmemre legkegyelmesebben felmenteni méltóztatott. Midőn közel két évtizeden át viselt tár-

czámtól ennek folytán megválok, szívesen használok fel ezen alkalmat, hogy a törvényhatóságnak azon készséges közreműködéséért, melylyel engem nehéz feladatom teljesítésében mindenkoron támogatott teljes elismerésemet és legőszintébb köszönetemet kifejezzem.

Budapest, 1903. évi június hó 28-én.

Fehérváry,
honvédelmi miniszter.

Érdekes a miniszternek ez a leirata, mert más miniszterek nem igen szoktak elbucsuzni felmentésük után.

Az iskolaszék köréből.

Tegnap, július hó 9-én d. u. 3 órára volt kitűzve az iskolaszék ülése, melyre a tagok oly kevés számban jelentek meg, hogy az elnök a jövő hét csütörtökjére volt kénytelen elhalasztani az iskolaszék ülését. Megdöbbentő a közönyösség az iskolaszéki ülések iránt, s általában a népoktatás egész vonalán. Az iskolaszék egyik része politizál, a másik része a politikát ki akarja zárni az iskolaszéki ülésekből tisztán, csak a népoktatást kívánja szolgálni. Ez utóbbiak többnyire a gazdakör tagjai.

A tegnapi ülés egyetlen tárgya lett volna a szabadkai községi iskolák igazgatásáról megalkotott szabálytervezet lett volna, mely szakasztott mása az 1897-ben alkotott ily nemű tervezetnek. Csak lényegtelen változtatások és az irány más; de veleje ugyanaz.

Sajátságos, mennyire erőlködnek egyesek, hogy nálunk a tanítástól fölmentett felügyelőigazgatói állás feleleveníttessék. Az új szabálytervezet nemcsak homlokegyenest ellenkezik az 1886. évi XXI. t. cz. 11. §-ával, mely szerint a helyhatóságok által alkotott szabályzatoknak az országos érvényű szabályrendeletekkel egyezőeknek kell lenniök; — de a tervezet beleütközik a 44245/902. sz. kultuszminiszteri szabályzatba is, mely nem ismer tanítástól felmentett igazgatókat, hanem tényleg tanítással foglalkozó igazgatótanítókat.

Az elkészített tervezet a fenálló törvényekkel és rendeletekkel merőben ellenkező; nehezen fog sikerülni azt keresztül erőszakolni. Tudomásunk szerint az új tervezetet több oldalról meg fogják felebbezni, mely felebbeszéseknek — ha van törvény — és ha komolyan vesszük a rendeleteket, kétségtelen eredménye is lesz, mert hisz a magas kormány nem lehet jogerős rendeleteihez következtelen — s önmagával sem jöhet el-lentébe.

Egyébként a tervezetet részletesen ismertetni fogjuk, kimutatván, hogy ez a fenálló rendeletekbe semmiképen bele nem illeszthető.

Vörös kardpárbaj.

Komoly kimenetelű párbaj folyt le ma délután 5 órakor a honvédgyalogsági lakatnyában.

A párbajra dr. *Völgyi* János és társainak lapunkban közölt nyilatkozata adott okot. Dr. *Szudarevics* Benedek provokáltatta a nyilatkozat összes aláíróit, a kik sorsot húzván maguk között, az elégtételadás kötelezettsége *Tóth* István felső kereskedelmi akadémiai hallgatónak jutott. Dr. *Szudarevics* segédei dr. *Vojnich Hajdu* József és dr. *Kertész* Ignác ügyvédek, *Tóthé* pedig

dr. *Decsy* József és *Regényi* Gábor voltak. Párbajorvosokként dr. *Barta* Antal és dr. *Váli* Dezső szerepeltek.

A párbaj végkimerülésig lett megviva teljes bandázsszal. Mindjárt az első összezapásnál 30 másodperczig tartó küzdelem után mindkét fél sérüléseket szenvedett. *Tóth* István jobb kezének mutató és közép ujján vágta át a kard az inakat, dr. *Szudarevics* pedig ugyancsak jobb kezefején szenvedett hasonló sérülést. *Tóth* a kapott sérülés után rögtön visszavágott *Szudarevics* vállára. A vágást *Szudarevics* nem védte s minthogy a vágás rövid volt, a kard lecsuszott *Szudarevics* czombjára s azon egy 30 centiméteres hosszú és nagyon mély sebet vágott.

Az orvosoknak több mint egy órai munkát adott a súlyos sebek bevarássa.

A felek a párbaj után kibékölttek.

H I R E K.

Szabadka, július 9.

Szell Kálmán üdvözlése.

A Fehér Kereszt Egylet tegnapi közgyűléséből kifolyólag a következő feliratot intézte *Szell Kálmán*hoz, az országos Fehér Kereszt Egylet ujonnan megválasztott elnökéhez:

Kegyelmes Urunk!

A gyermek védelem terén működünk immár 11 éve. Minden erőnkön ezen ügynek szenteltük s önérettel mondhatjuk el, hogy megtettünk mindent a siker érdekében. Mindazon által erőnk nem volt elegendő arra, hogy amit teremtünk, annak fenállását biztosítsuk is.

Félve a jövőtől, féltve eddigi alkotásunkat küzdöttünk a bizonytalanság aggasztó nyomása alatt s küzdelemünk közepette nyílt meg az Ég s küldötte segítségül Nagyméltóságodat, ki örökre megoldá a gyermekvédelem szent ügyét.

Hálás szívvel és örömmel nézzük immár, hogy miként emelkedik ki a földből a gyermekmenhely Szabadkán s ki-ki zárandokolunk *Palicsra*, hogy e létesítendő szanatórium helyén elmerengjünk az alkotó jó szív nagysága felett, tiszta érzéssel, menten minden emberi gyarlóságtól, áldást kérve Nagyméltóságodra, ki mindezt teremté.

De hogy jelét is adjuk ezen hálaunknak és nagyrabecsülésünknek, tegnap, f. évi július hó 8-án tartott évi rendes közgyűlésünkben Nagyméltóságodat egyhangú lelkesedéssel egyletünk disztagjává választottuk, kérvén Nagyméltóságodat, hogy azt elfogadni kegyeskedjék s igérjük, hogy nagy neve alatt csakis a szent ügyet szolgáljuk.

Kelt Szabadkán, 1903. évi július 9-én.

Bajszai Vojnich Lukácsné védnökhelyettes, *Birkássné* *Szuchich* Adrienne elnök, *Szigethy* József titkár.

— **Személyi hír.** *Woschinszky* Mór a muzeumok és közkönyvtárak országos felügyelője ma Szabadkára érkezett, s holnap reggel már tovább utazik.

— **Miniszteri köszönet.** *Kovács* János m. á. v. fűtőházi főmérnök egy gőzgépet adományozott a főgymnasium fizikai szertárának. A gymnasium igazgatója az adományozásról jelentést tett a tankerületi főigazgatónak ez pedig a vallás- és közoktatásügyi miniszternek, a kinek köszönő levele ma érkezett le a gymnasium igazgatójához.

— **Számonkérőszék.** A számonkérőszék ismét elnapolta ülését. Tizenharmadikáról elnapolta a bajai közgyűlés miatt, 17-ikéről

pedig azért, mert Endre főispán ekkor hivatalosan Budapestre utazik.

— **Szép, hazafias példát** nyújt Ó-Kanizsa községe, melynek képviselőtestülete elhatározta, hogy 1000 koronával belép a D. M. K. E. alapító tagjai sorába. A nem rég alakult közmivéldési egyesületnek már több mint 1500 tagja van.

— **Protázia nővér.** Most már ez a neve sincs meg; legfőleg a sirjáról olvashatja majd ezt a nevet a temető kíváncsi látogatója. Ki volt? Mi volt? Csak nővér volt; a szenvedők nővére, az önként szenvedő nővér, kit a vallás ad az emberiségnek. Apáca, irgalmas apáca volt, kit a hitből lángoló szív szeretete vezetett az irgalmas cselekedetek csodás pályájára. Irgalmas nővér volt. Ki keresné hogy mikor született, hány évet élt? A szeretetnek csak a halálát jegyzik föl a kronikások. A születése magasztos, csak a halála emberi. Csak ezt írjuk meg, csak erről írunk. Nálunk Protázia nővér a gyermekmenhely kisdedeinek krisztusi ápolásával foglalkozott azután a kórház betegeit ápolta Krisztus önfeláldozásától áthatottan. Ma éjjel azután meghalt e nagy munkájában. Talán a munkája jutalma a halál, hogy élete az eszményi. a földöntúli szeretetben magasztosuljon föl. Holnap, pénteken délután 3 órakor temetik el a bajai temetőben.

— **Napidíjak mint adományok.** Bogesich Antal városi bizottsági tag, mint ilyen a kiküldetéséért felvettapidíjakat a szent Vincze egyeletnek adományozta, így mintegy követendő példát nyújtva azoknak a bizottsági tagoknak akikapidíjikat nélkülözhetik

— **A tűzéraktanya ügyében.** f. hó 20-ára lett összehívva a vegyes bizottság, mely a laktanya helyét fogja megállapítani. A bizottság a városháza tanácstermében fog ülésezni. Polgári tagjai *Biró Károly* dr. polgármester, *Vojnics Máté* h. polgármester, *Szutrély Gyula* m. á. v. főmérnök, *Kertész Sándor* dr. tiszti főorvos, ifj. *Frankl István* főmérnök és *Váli Gyula* v. építésmérnök. A katonai bizottságot a 4-ik hadtest parancsnoksága fogja kiküldeni.

— **Házasság.** Liebhart János zombori czukrász tegnap tartotta esküvőjét *Putics Annával*, *Putics Csedomir* előkelő férfi-szabó leányával.

— **Nemeslelkű adomány.** Weidinger Sándor örökösei 200 koronát küldtek *Szilágyi Mór* urhoz, mint a zombori izr. hitközség elnökéhez, azon czélból, hogy azt a zombori szegénysorsu zsidóhitfetekezetű lakosok közt osztassa szét.

— **A pallosi átjáró ügyében** ma érkezett le a kereskedelemügyi miniszter leirata a város közönségéhez, melyben tudatja a várossal, hogy az érdekeltek által az átjáró ügyében hozzá intézett feliratban foglalt kérelmet elfogadja a tárgyalás alapjául, s hajlandó a palicsi indóháznál nemcsak gyalogjárót, hanem rendes kocsit átjárót is engedélyezni. Az iratokat tehát a megfelelő eljárás megindítása végett leküldi a közigazgatási bizottsághoz, mint illetékes fórumhoz.

— **Kivándorlás a megyéből.** A statisztikai havi közlemények május havi füzetében közölt adatok szerint Bács-Bodrog vármegyében 1463 utlevelet váltottak. Ennél többet 1812-öt Háromszékmegyében váltottak. Ujvidékről 31-en váltottak utlevelet.

— **Dr. Hadszy-émlék.** A topolyai intelligencia a polgársággal karöltve mozgalmat indított az iránt, hogy dr. Hadszy János emlékének látható alakban megörökítsék. Az el-

hunyt barátai már értekezletet is tartottak, melyen megalakult a „Dr. Hadszy János-émlék bizottság. A bizottság tagjai: elnök Koch Bernát, alelnökök: Császár Péter, dr. Fárnek Dezső és dr. Mannheim Ármán, pónztárnok dr. Frank Károly, titkár: dr. Rényi József, a bizottságtagok: Pastyik István, Morvai Ferencz, Bacsa Albert, Rind János idb. Zahorecz István, Dósa Ferencz, Vojcse-na József, Kiss Imre János, Árpády Ferencz, ifj. Pataky József, Szent István, Üveges Ferencz kovács, Szikora János, Závódszky Máté szabó, Lőrincz Pál, Ettinger József, Róth Dávid, Hónig Zsigmond, Hirschfeld Ignácz, Acsády Béla, Bodrogh Mór, dr. Cziráky Gábor, Fekete István, Furtinger Ferencz, Jedlicska Mihály, Lippay Imre, dr. Mészöly István, Pápay László, dr. Sárkány János, dr. Schirchich György, Sztrek Károly, Vojnich János, Vincze Lambert, dr. Fenyő József, Joó Endre. A bizottság elhatározta, hogy az emlék felállításához szükséges összeget gyűjtés után fogja beszerezni. Magának az emlékek mibenléte tekintetében a bizottság csak később, a gyűjtés befejeztekor fog határozni.

— **Véglegesített állami állatorvosok.** A földmivélsügyi miniszter a m. kir. állatorvosi karban a következőket véglegesítette: A X. fizetési osztályban *Szoyka József* bajai, *Simoncsics Dezső* bácskulai, *Jedlicska Lajos* zombori. A XI. fizetési osztályba: *Friedmann Mór* ujvidéki, *König Benedek* apatini, *Blau Sándor* zsabylai, *Tapody József* b.-almási, *Wissinger Richárd* hódcsághi, *Ferdinandy Aladár* n.-palánkai, *Elschleger Elemér* zentai, *Dornstädter József* szabadkai, *Pálffy János* ujvidéki, *Razse-vics Ferencz* ó-becsei, *Szabó Sándor* zentai. *Szilárd Jakab* zombori, *Borocz Erő* bajai és *Szélinger Antal* titeli m. kir. állatorvosokat.

— **A Lenkey-utca kikövezése.** Kovács János és társai a Lenkey-utca kikövezését, csatornázását és az utca szélességének 11 méterben való megállapítását kérték a tanácstól. A tanács a kérvényt áttette a mérnöki hivatalhoz véleményezés végett, a mely most olyan értelemben tett jelentést, hogy az utca kikövezését javasolja, amennyiben a Virág-utca átkövezése által annyi hasított követ kapnak, amennyi erre a célra épen elég lesz. A csatornázást azonban, mivel erre ez idő szerint fedezet nincs, az utca szűkítését pedig elvi okokból nem javasolja.

— **A viharok áldozatai.** A tegnapi őríási viharok emberéletben is kárt tettek. Nagy Becskerekről jelentik, hogy tegnap a villám két embert agyonsújtott. Ó-Becsen pedig egy gyermeket. Ó-Becsen a szélvihar is több helyen számottevő károkat okozott.

— **A királyi hadgyakorlatok.** A lippai királyi gyakorlatokon, melyek szeptember hó 3-tól 7-ig fognak tartani, valamint az azokat megelőző nagygyakorlatokon a szegedi II. honvéd kerület parancsnoksága alá tartozó honvéd- gyalog- és huszárezredek a 7. hadtest kötelékében vesznek részt és ez időtartamra tűzörséggel lesznek ellátva, még pedig a 21. hadosztály tűzrezreddel. A honvédgyaloge-redek és pedig a szegedi 5, a *szabadkai* 6., a verseczi 7. és a lugosi 8. mint a 23. (honvéd) hadosztály augusztus 20-tól 26-ig Honoris, Szatunik, Herendjest és Lugos környékén, azután pedig a királygyakorlatok kezdetéig Magyar Szákos környékén fognak gyakorlatozni.

— **Kórházunk beteg forgalma.** A köz-kórház igazgató főorvosa ma terjesztette be a kimutatást a legutóbbi három hónap be-

tegforgalmáról. A jelentés szerint április hónapban 562 beteg volt ápolás alatt, ezek közül elbocsátott 212, meghalt 10 és a kórházban visszamaradt 240. Májusban ápolás alatt volt 501, elbocsátott 260, meghalt 21, visszamaradt 199. Juniusban ápolás alatt volt 460, elbocsátott 208, meghalt 12, visszamaradt 240. Összegezve az adatokat az elmúlt három hónap alatt 1523 beteg ember volt ápolás alatt a kórházban, ezek közül 680 gyógyultan elbocsátott, 43 meghalt, 679 pedig ápolás alatt maradt.

— **Osempészet egy szikvizgyárban.** Békffy Gyula dr. bizottsági tag azt a kérdést vetette föl a mult havi közgyűlésen: mért kevés a szikviz adó? A hatóság belátta a kérdés alaposágát és kutatni kezdett a dolgok mibenléte után. És a fáradság nem is veszett kárba. *Az egyesült szikvizgyárban ugyanis nagymérvű csempészetnek jutottak a nyomára*, amivel a várost sok száz koronával megkárosították. A hatóság és rendőrségünk buzgalmanak köszönheti most már a város, hogy a város tovább nem károsul, sőt az eddigi kár is minden valószínűség szerint meg fog térülni. Az ügyben a vizsgálat költségeiben a legszőlesebben folyik s az eredményről annak idején meg fogunk emlékezni.

— **Uj iparengedélyek.** A rendőkapitányság, mint elsőfoku iparhatóság a következőknek adott új iparengedélyt: *Bettelheim Miksa*, *Hirschfeld Mór* és *Kammer Benő*, hazai iparcikkék elárúsítás, személpályaudvar előcsarnokába. *Markó István*, hentesipar, I kör Kölcsey-utca. *Lőrincz Péter Pál* IV. kör 3. sz. női szabó. *Kecskés Ferencz*, szuró, V. 349. *Nagy Sándor József*, asztalos, VI. 258. *Rankó Mihály*, cséplési vállalat. napkeleti ugar. *Barlin György* I. 474. bognár.

— **Felsült betörő.** Ma délután dr. Vojnics Gyulánál, lapunk főszerkesztőjénél ismeretlen tettes betörést kísérelt meg. A betörő a nyitva felejtett folyosó ajtón jutott be a lakásba, és behatolva a legelső szobába betörte az ékszerszekrény oldalát, de mivel a családjával együtt távol levő házigazda az ékszereket alkalmasabb helyre zárta el, csak az üres ékszerdobozok között turkálhatott. Kevés ideje lévén a háborítlan működéshez, más helyen nem kutatott, hanem egy illatszeres üvegcsét magához véve úgy a hogy jött észrevétlenül távozott.

— **Garázda ozukrász.** Aradszky Milán czukorka készítő tegnap este miután alaposan felöntött a garatra, haza tántorgott és otthon jókedvében, a mi csak törékeny jószág akadt a háza tájékán mindent darabokra zúzott. *Firics Jéla* szomszédasszonyt pedig, a ki csendesíteni akarta, úgy megütötte, hogy a szegény asszony életveszélyes sérülést szenvedett.

— **A gummipuska.** Két VII. körű iskolás gyerkőc a közelmúlt napokban megkezdődött arany szabadságnak első idejét arra használta föl, hogy bejárták gummipuskával a házuk környékét és verebekre vadászgattak. *Ma a vadász szenvedély a Battyhányi utcába vitte őket*, a hol az *Engl Bernát* és társa borkereskedése előtt álltak lesbe gummipuskával és a kerek kavics-lövegekkel felfegyverkezve. Az első áldozatul kiszemelt veréb azonban éppen a fentjelzett üzlet kirakata fölött helyezkedett el és bár a nagyobbik fiu figyelmeztette a kisebbiket, hogy vigyázzon a kirakat üvegtáblájára, a szenvedélytől elkapott miniatúr Nimród czélba emelte fegyverét és a következő pillanatban nagy csörömpöléssel zuhantak a földre a ki-

rakat hatalmas üvegtáblájának darabjai. A közeli rendőrszem rögtön ott termett és fülön fogva a tilosban vadászó fiatalokat, a rendőrkapitányságra kísérte őket, a hol kellő dorgálásban részesítve, ptyeregve mondták be neveiket.

— **Anyakönyvi hírek. Meghaltak:** Frecskó Imre 22 éves, Borsos János 20 hónapos, Nagy József 89 éves, Urbán Mária 9 éves, Pintér Márk 96 éves, Jenovay Péter 10 napos, Saláta Anna 21 napos, Tumbász Klára 2 napos, Breár Márkné 28 éves. Született 5, 3 fiu, 2 leány. Házasság: Ulrich János Raacsmany Terézzel.

— **Rendőri hírek.** Bokor Gyula budapesti illetőségű foglalkozás nélküli lakatos legény egy arany orr csipetetőt akart eladni. A rendőrkapitányság elé állították, a hol azt valotta, hogy az értéktárgyat Baján találta. — A napokban ismeretlen tettesek elloptak a helybeli katonai lövöldéből két darab pokrócot.

TANÜGY.

— **Tanítói tanfolyam a pallosi földmives iskolában.** A folyó évi július 15-én kezdődő négyhetes mezőgazdasági tanfolyamra a következő tanítók lettek 100—100 korona államsegéllyel a szabadkai földmives iskolához fel véve: Nágel Lajos Baja, Kádár Antal Ósoové, Pichler Aladár Baranyavár, Paragja János Baranyavár Baán, Hairea János Szásztukos, Láng Géza Antalfalva, Radojcsics Szuchiszláv Doloba, Kolláros Pál Opoava, Bernáth András Révaujfalu, Kristóf Miklós Révaujfalu, Klein Ferencz Sztarsova, Vaszielin György Vajasvatta, Német Gyula Konyi, Bikuszár Ede Högyész, Szain József Bátaszék, Ádám János Alsó Csalogány, Piacsek István Magasfok, Filep István Tamanoralja, Gulyanics Mihály A.-Karanló, Horváth András Halmi.

— **A szabadkai polgári fiúiskola értesítője.** Szakszerűen összeállított füzetben ad számot Abrasich Mihály igazgató a polgári fiú iskola múlt tanévéről. A füzet a népkonyhákról irt értekezéssel kezdődik, amely intézmény kiváló fontossága a szegény sorsu tanulókra nézve. Azután az iskola év történelmi adatait sorolja elő, majd a felügyelő és tantestület tagjait nevezi meg. A végzett tananyag ismertetése után a tanulók névsora és osztályzata következik. Végül az iskolai könyv és szertár gyarapodásáról számol be és a jövő iskola évre szükséges tudnivalókat hozza. A felvételek szeptember 1—4 napjain történnek 7-dikén ünnepélyes veni sancte lesz 9-én pedig kezdetét veszi a rendes tanév.

Értesítő. A zombori állami főgymnásium 1902—1903. tanévi értesítőjét közzétette Rittinger Antal igazgató. A 120 oldalra terjedő füzetet dr. Feles Adolf értekezése vezeti be az iskola betegségekről, mely általánosan ismert közegészségügyi dolgokat népszerű és a laikust is érdeklő könnyű nyelvi irályal van közreadva. A füzetből megtudjuk az iskolai év rövid történetét. A tanári személyzet alig változott, — 366 tanuló iratközött be. — vagyis 6-al több mint tavaly. Működött az igazgatón kívül 13 rendes és 1 helyettes tanár. Az egészségügy elég jó, a trachoma gyérült. A fegyelmel kielégítette a jogos igényeket, — bár a jelentés konstatálja, hogy a szülők vagy helyetteseik nem kellőleg érdeklődnek gyermekeik előmenetele iránt. A

IV. foku büntetés 63 esetben lett alkalmazva. Az intézetben a vallás erkölcsi nevelés az irányadó. Az intézetben Arany János önképző kör és Markovics gyorsíró kör működött szaktanárok vezetése alatt. Mű és egyházi énekek rendszeresen kultiváltak. A tanuló ifjúság érdemsorozatán kívül statisztikai adatokat tartalmaz a füzet. Az intézetbe járt: 206 róm. kath., 55 görög keleti; 268 magyar anyanyelvű és 54 szerb anyanyelvű. Szülők polgári állására nézve: őstermelő 35, iparos 64, kereskedő 39, tisztviselő 88. diplomás osztályhoz tartozó 52. Zombori tanuló volt 244, megyebeli 72, más megyebeli 25. Erettségit tettek: jelesen Pravgyik Floris, Ribiczey Gyula, Stern József, Strasser Géza és Treer János — 5; jól érett 10; egyszerűen 6. Pályát választottak: jogászi 6, orvosi 4, technikai 3, hivatalnoki 2, gazdasági 2, katonai 1, tanári 2, ipari 1. — A jövő iskolai év szept. 1-én kezdődik, beiratások szept. 1, 2, 3-án.

Közgazdaság.

Időjárás. (A központi meteorológiai intézet távirati jelentése.) E hó 10-dikére változó, hűvösebb időjárás várható csapadékkal. — Hazánkban az idő változó és hűvös a hőmérséklet. Főleg az ország nyugoti felében süllyedt, hol a csapadék is jelentékeny volt, különben tegnap csaknem mindenütt esett az eső, sőt ma is még sok helyütt esik. Zivatarok és szélviharok különösen az Alföldön és Erdélyben furdultak elő.

Bácskai termények és kertészeti cikkek értékesítése. A Bácsmegyei Szövetség ügyvezető igazgatója a napokban meglátogatta a Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezet vezetőit: Szilassy Zoltánt és Balogh Elemért, akikkel a bácskai termények, de főleg konyhakertészeti cikkek értékesítése ügyében tanácskozott. Ennek eredménye az, hogy Petrovoszellőrről már is küldik a burgonyát Budapestre.

Gabonatözsde.

Budapesti gabonatözsde.

Szilárd irányzat és 5—10 fillérig magasabb áron elkelt 30 ezer mm. buza. Rozs tengeri és zab változatlan.

A határidő üzlet részint fedezésekre, részint pedig a hideg időjárásra kedvező hangulattal zárult.

	Kezdeti	Változás
Buza májusra	—	—
Buza okt.-re	731	727—736
Buza ápr. 1904	754	760—759
Rozs	—	—
Rozs okt.-re	627	631—630
Rozs	—	—
Zab májusra	—	—
Zab	—	—
Zab okt.-re	534	537—534
Tengeri májusra	—	—
Tengeri júliusra	635	637—636
Tengeri aug.-ra	634	635—635
Tengeri májusra	523	521—520
Repce aug.-ra	11.45	11.45—11.55
Repce	—	—

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

HIRDETÉSEK.

Magyar kölcsön-
könyvtár előfizetési ára egy hóra
1 korona

Heumann Mór

könyvkereskedésében

Szabadkán.

Legolcsóbb a

Terézia levélpapír

szép Ivori színben, tükör sima felületű, kellemes irás. — 50 boríték és 50 levélpapír, diszes dobozban

 65 krajczár.

Kapható Heumann Mór papirkereskedésében Szabadkán.

LENGYEL MANÓ

„Bank és Bizományi Üzlete”
Szabadkán, 1. sőr, Eötvös-utca 117. sz.
(az »Arany dínnyé«-hez ozimzett házbau.)

Ajánl törlesztéses jelzálogkölcsonket 10 évtől 60 évig terjedő visszafizetéssel 3 $\frac{1}{2}$ és 4% kamattal, városi bérházak és földbirtokokra leendő betáblazás mellett.